

Slekten Wang fra Vingelen

Det var en gang en gård i Vingelen som i dagligtale gikk under navnet Markusvangen. Noen av de som vokste opp på denne gården, og deres etterkommere, fikk etter hvert en spennende historie. Denne artikkelen forteller om hvordan en gutt fra en liten gård i Vingelen klatret opp i de høyere sosiale lag, og fikk etterkommere som både ble prester og forfattere. Og som til og med ble inngiftet i den berømte Munch-slekten.

Garden

Det hele begynte med en mann som het Markus Engebretsen. Denne Markus skulle være fra Oppdal. Han ble gift med en jente fra Nordvangen øvre eller Vangen, som het Marit Eriksdotter Vangen. I 1687 fikk Markus og Marit fradelt en part av hennes farsgård, Nordvang øvre og bygde her opp en liten gård. Markus hadde sannsynligvis kommet til Vingelen i forbindelse med arbeid i Vingelsgruva. Markus var en godt likt person i Vingelen, og ble etter hvert lagrettemedlem i 1692.

Gården gikk etter hvert ut av historien, men den gamle ætta etter disse to har mange etterkommere i Vingelen, og ættenavnet Wang er spredt rundt

omkring i Norge, og i utlandet. I Vingelen-boka står det et minneord om garden: ” Det var i Gyldenløves tid. No er den garden bit for bit i gløymeboka gangen”. I dag er det ingen hus eller ruiner som viser hvor Markusvangen lå. Det er heller ikke noen som vet akkurat hvor den lå.

Brødrene Vangen(Wang)

Markus og Marit fikk to sønner som reiste ut fra Vingelen, og fikk høye stillinger i Røros-området. Dette skulle tyde på at det var skikkelig pågangsmot og tiltak i disse guttene. I tillegg må de ha vært veldig evnerike.

Sønnene Erik og Esten dro ut fra Vingelen i ung alder. Erik som var fødd i 1696, reiste til Røros og fikk arbeid ved Røros verk mens han fikk utdanning ved presten. I 1730-årene fikk han jobb som skoleholder i Ålen. I følge A.J. Reitans bok ”Ålen” var Erik den første læreren i Ålen.

Reitan skriver at denne Erik bodde på en liten plass ved elva Gaula, et lite småbruk som het Brusetvollen, men som siden har fått navnet Skulan etter Erik. Brusetvollen var husmannsplass

under gården Østerlien i Ålen.

Erik ble gift med Margrethe Ingebrigtsdatter Reitan, og fikk 5 døtre. Noen av døtrene ble gift og fikk familie rundt omkring i Ålen og Haltdalen, mens andre ble giftet inn på gårder, blant annet i Melhus og på Byneset i Trondheim.

Skoginspektør Wang

Den andre broren, Esten Markussen Wang, var født i 1704. Han reiste også til Røros, og fikk arbeid hos Bernt Møllmann, som var en av medeierne i Røros Verk. Han skal ha vært assistent for Møllmann. Han må ha vært en dyktig arbeidskar for han steg fort i gradene. I 1737 fikk han stilling som "adjunctus" for sjefen ved Dragås hytte, Henrik Olsen Dybdal. Det vil si han var assistent for Dybdal.

Senere fikk han fikk jobb som kolfut. Han hadde da ansvar for mottak og disponering av kulltilførselen ved Dragås hytte i Ålen. Den 2. oktober 1756 fikk han så instruks som skoginspektør for skogene som Røros verk hadde i hele Gauldalen. Dette distriktet gikk under navnet "Det Nordenfjeldske Distrikt". Dette ble regnet som en veldig høy stilling. I boka Røros Kobberværk 1644-1894, fortelles det at direktør Borckgrevinks sønn, Johannes, gjerne ville ha denne stillingen. Det var i 1775. Men Esten Wang hadde opparbeidet seg et så godt rykte at han fikk beholde stillingen som skoginspektør. Det var bare Kongen som kunne utnevne skoginspektøren. I tillegg måtte Johannes "ved utrættet Application bevise sin Indsigt". Det vil si at han måtte bevise at

han var godt nok kvalifisert til å inneha en stilling som skoginspektør. Og det var han nok ikke, i og med at Esten Markussen Wang fikk fortsette som skoginspektør.

Esten arbeidet som skoginspektør fra 1756 fram til han døde i 1784. Etter at Esten kom til Ålen i 1737, ryddet han og bygde opp gården Berget.

Samtidig som Esten Wang steg i gradene, må han ha frekventert høyere sosiale lag på Røros og i Trondheim. Han ble gift med Salome Margrete Meyer (1705-1755). De fikk ingen barn, men Esten hadde fra før sønnen Markus Estensen Wang, født i 1728.

Salome døde tidlig og hun ble stedt til hvile under gamle Ålen kirke. Da denne kirken ble revet i 1881 ble kisten flyttet til kirkegården. I følge Reitans Ålen-bok skal hun være den eneste som er blitt begravet under kirkegolvet i Ålen gamle kirke.

Esten ble etter hvert gift igjen med Marie Magdalene Møller, datter av byggmester Lars Møller fra Trondheim, og av den gamle Røros-slekten Møller.

De fikk etter hvert 3 barn.

Lars Markus Estensen Wang, født ca. 1757. Ble gift første gang med Gunhild Andersdatter Bakken, og andre gang med enken Mali Jensås.

Markus Fredrik Estensen Wang, (1760-1814). Fikk i tillegg til Wang-navnet også etternavnet Bang. Han ble kalt opp etter presten Markus Fredrik Bang fra Trondheim. Det er her den virkelige spennende historien begynner.

De fikk også en datter, Salome Margrete (født ca. 1762).

Presten Markus Fredrik Bang Wang
Markus Fredrik ble tatt hånd om av presten Markus Fredrik Bang i Trondheim. Markus fikk utdanning og tok til slutt teologisk embetseksamen i København.

Markus ble kapellan i Land i 1792, prest i Trysil fra 1798, før han til slutt kom til Vågå (Vaage) i 1803.

Gamle Vågå prestegård, bygd 1698 (står i dag på Maihaugen). Foto: Kåre Hosar/Maihaugen.

Han blir beskrevet som kraftig mann som var kjempesterk, og det sies at han hadde en vakker sangstemme. Han var også meget veltalende. Men – han hadde en svakhet for alkohol. Det sies at han engang under en messe i Heidal-kirken hadde vært så kraftig i bakrus at han rett og slett sovnet under altergangen. Da han hadde gitt altergjestene brødet, ble han stående på kne

på skammelen. Han sovnet så skikkelig inn at det var umulig å få vekket ham. Gudstjenesten måtte avbrytes til stor forargelse for menigheten. Da han etter hvert kom til seg selv, sa han til menigheten at de ikke hadde annet valg enn å sende inn en klage på ham. Men han var så godt likt som prest at ingen klage ble sendt. Han fikk ta det som ordentlig lærepenge.

Markus Fredrik ble i 1791 gift med Jacobine Edvardine (Johanne) Munch (1770-1853), søster av dikteren, biskop Johan Storm Munch, og ei søsterdatter av dikteren Edvard Storm. Hennes far var den kjente presten Peder Andreas Sørensen Munch (1740-1802). Munchslekten besto av mange personer som hadde kunstneriske eller teologiske evner. Markus og Johanne fikk til sam-

men 10 barn. Mange av disse barna ble offiserer, forretningsmenn og embetsfolk. Flere av sønnene ble også forfattere. Noen av barna døde tidlig.

En av sønnene ble en kjent dikter, Johan Storm Wang (1800-1849). Han begynte å studere teologi som sin far, men måtte slutte på grunn av sykdom. Han jobbet en stund som handelsbetjent i Drammen. Senere oppholdt seg en stund i Bergen, så i Molde. Han døde der i 1849. Han ble forfatter og skrev blant annet titler som: Daleblomster (1823), Asbrandurs Fest (1824), Taterkvinden (1836), Skottertoget eller Slaget ved Kringen (1836-37), Kong Sverre, eller Håkon Sverresøns første kjærlighed (drama i 5 deler, 1838), Skjæbnen og Mennesket, Familieforviklinger (roman). I tillegg skrev han en rekke små historier som sto på trykk i ulike blader.

En annen sønn, Markus Fredrik Bang Wang, prøvde seg også som dikter. Han skrev noen få noveller som ikke er så veldig kjent. Han var egentlig offiser, blant annet ved den "Vaageske Compagni af Gudbrandsdalske Muske-teercoops".

Etterord

Det som er så interessant med denne historien, er hvordan to ordinære bondesønner fra ei lita bygd som Vingelen kan jobbe seg opp til høye stillinger, noe som slett ikke var vanlig på denne tiden. Som regel skulle de ta over heimgården, eller de kunne få fradelt en del fra farsgården og bygge seg opp en gård selv. Det som er tydelig å se på Erik og Esten Markussen Wang er at de må ha

vært evnerike og ambisiøse gutter som ville fram her i livet. At en av Estens sønner ble giftet inn i presteslekten Munch, er veldig spennende. Denne slekten har fostret en rekke prester og kunstnere gjennom tidene.

Kilder

- Christiansen, Svein Wang: Slekten Munch.2001
- Reitan, Anders J.: Ålen. Aktietrykkeriet i Trondhjem.1967.
- H. Dahle: Røros Kobberværk 1644-1894..Grøndahl og Søns Bogtrykkeri, Kristiania.1894
- Fryjordet, Torgeir: Skogadministrasjonen i Norge gjennom tidene. Bind I- frem til 1850. Landbruksforlaget 1992.
- Vingelen Bygdeboknemnd. Bygdebok Vingelen, Bind 1. Hojem trykkeri, Namsos.2006.
- Kraft, Jens Edvard: Norsk Forfatter-Lexicon 1814-1856. Efter Forfatterens Død, forøget og udgivet af Christian C.A. Lange. Christiania 1857-1863.

Om forfatteren

Per Arne Tollefshagen, født 1962 i Vingelen. Jobber som museumskonsulent ved Nordøsterdalsmuseet med hovedansvar for fotosamlingen. Har som hovedoppgave å digitalisere museets omfattende samling av negativer og papirkopier av bilder. Har jobbet ved Nordøsterdalsmuseet siden 2008.